

KI VÅLER

OMRÅDEREGULERING FOR GYLDERÅSEN

ADRESSE COWI AS
Karvesvingen 2
Postboks 6412 Etterstad
0605 Oslo
Norway
TLF +47 02694
WWW cowi.com

KONSEKVENsutREDNING

FAGNOTAT NÆRMILJØ OG FRILUFTSLIV

PROJEKTNR.

A123181

DOKUMENTNR.

RAP-KU-002

VERSION

2

UDGIVELSESDATO

29.04.2022

BESKRIVELSE

Fagnotat nærmiljø og friluftsliv HMKV

UDARBEJDET

KONTROLLERET

BAHE

GODKENDT

ANFL

INNHOOLD

1	Forord	3
2	Sammendrag	4
3	Innledning	4
3.1	Beliggenhet og avgrensning	4
3.2	Fastsatt planprogram – utredningsbehov	6
3.3	Plan- og utredningsalternativer	6
4	Metode og kunnskapsgrunnlag	8
5	Beskrivelse av tiltaket	12
6	Dagens situasjon	12
6.1	Områdebeskrivelse	12
7	Verdi, påvirkning og konsekvens	20
8	Samlet vurdering	23
9	Skadereduserende tiltak	25
10	Referanser	26

1 Forord

KI Våler har på vegne av Våler kommune utarbeidet områdereguleringsplan med konsekvensutredning for kraftkrevende industri på Gylderåsen, nærmere bestemt del av felt 1-Nd Klypen-Nike satt av til regionalt næringsområde i fylkesplan for Østfold. Dette notatet redegjør for konsekvensene av planforslaget for tema nærmiljø og friluftsliv, i henhold til planprogram fastsatt av Våler kommune 11.12.2018.

Notatet er utarbeidet av COWI AS. Fagansvarlig for utredningen har vært Harald Kvifte. Dag Ivar Brekke har ledet arbeidet med planen for KI Våler.

2 Sammendrag

På oppdrag for KI Våler regulerer COWI områdeplan for Gylderåsen, i Våler kommune. Det er stilt krav om konsekvensutredning av planen jfr. forskrift om konsekvensutredning § 6. Denne rapporten er en konsekvensutredning av virkningene planen vil ha for fagtema friluftsliv og nærmiljø. Hensikten med planen er å etablere et større industriområde på Gylderåsen. I dag er planområdet i all hovedsak skog, med innslag av myr, jordbruksmark og industri.

Informasjon om friluftsliv er hentet fra eksisterende kart og databaser samt befarings i planområdet. Området har noen stier, tråkk og traktorspor i vestre deler. Bruken av området er moderat i sommerhalvåret, sammenlignet med mer populære friluftsliv- og rekreasjonsområder i Våler kommune og nabokommunene. Det er få opplevelseskvaliteter innenfor, eller i tilknytning til planområdet.

Vinterstid øker bruken på grunn av skiløypene gjennom området. Stiene i området er en del av det interkommunale stinettverket, og potensialet for økt bruk er til stede.

Influensområdet er delt i to delområder, der området i vest er mest verdifullt og vurdert til å ha middels verdi og det andre noe verdi, og for begge delområdene vil få noe miljøskade. Samlet konsekvens for fagtemaet av en utbygging som skissert i alternativ 1, noe negativ konsekvens for fagtema friluftsliv og nærmiljø. Noen skadereuserende tiltak er foreslått.

3 Innledning

Hensikten med planarbeidet er å tilrettelegge for etablering av kraftkrevende industri innenfor planområdet, f.eks. batterifabrikk, datasenter eller lignende. Planen utarbeides som områderegeringsplan.

Fagtemaet friluftsliv og nærmiljø belyser tiltakets virkninger for brukerne av utredningsområdet. Temaet omfatter alle områder som har betydning for allmennhetens mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende og trivselsskapende aktivitet i nærmiljøet og naturen ellers¹.

Formålet med analysen er å få kunnskap om verdifulle områder for friluftsliv og belyse konsekvensene av utbyggingsalternativet.

Friluftsliv er definert som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden

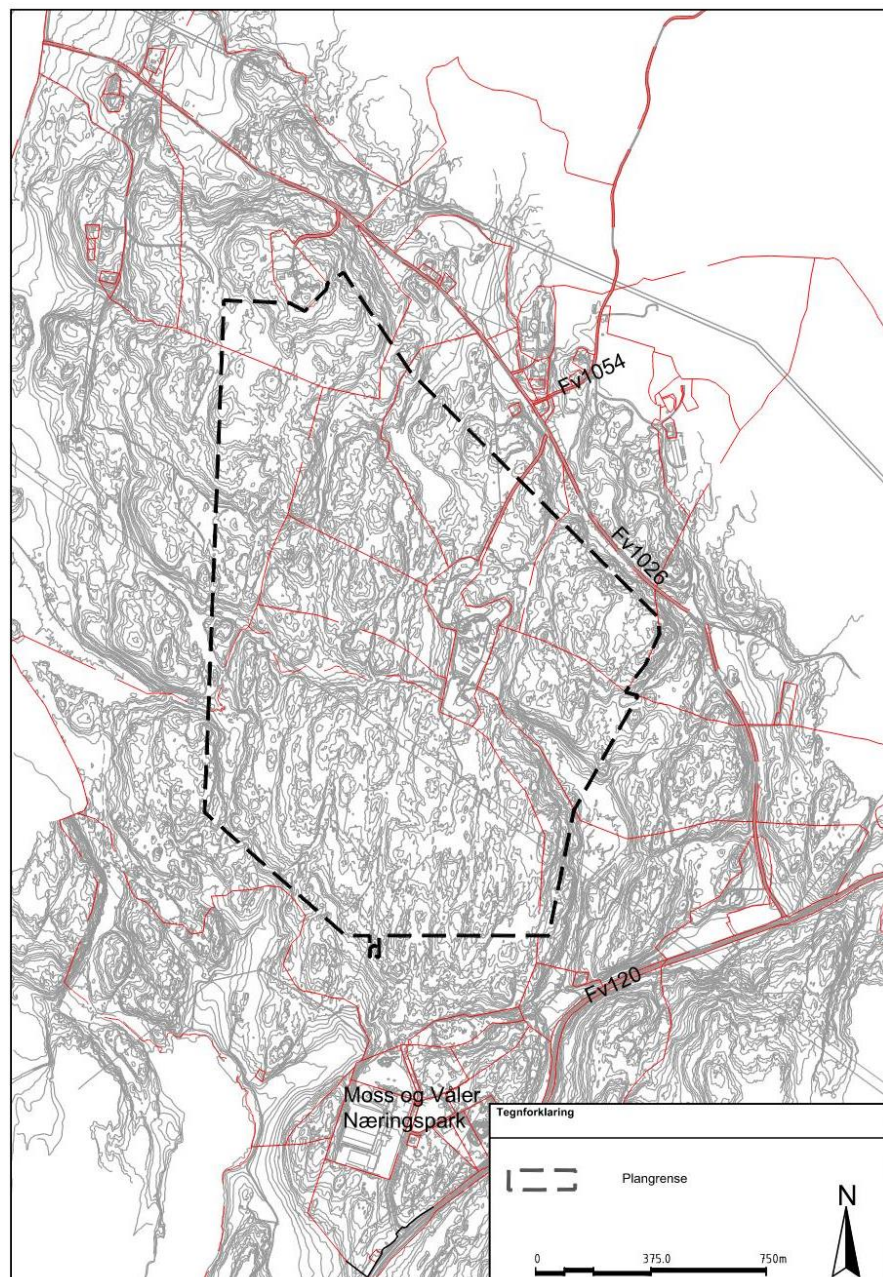
3.1 Beliggenhet og avgrensning

Gylderåsen ligger nord-vest i Våler kommune, tett på nabokommunene Vestby og Moss i vest. Fra planområdet er det relativt korte avstander til kommunesenteret Kirkebygda, og til Våk, Moss sentrum og tettstedet Son, henholdsvis 5, 4, 11 og 6 km i luftlinje.

¹ Statens vegvesen HB712 Konsekvensanalyser 2021

Det planlegges for hovedatkomst fra fv. 120 Hobølveien via eksisterende næringsområde Moss og Våler næringspark. Eksisterende atkomst fra fv. 1026 Sånerveien skal kunne benyttes som beredskapsatkomst, men kun etter godkjent detaljreguleringsplan.

Planområdet er hovedsakelig avgrenset av FV. 1026 i nord, hensynssone landskap (H550) i kommuneplanens arealdel i vest, og eksisterende næringsområde (Moss og Våler Næringspark) i sør. I sør og sør-øst er området trukket noe inn i forhold til krysset mellom fv. 1026 og fv. 120, samt bebyggelsen ved Klypen. Planområdet er ca. 2 180 daa.

Figur 1: Planområdet ligger i skogsområder på Gylderåsen, inntrukket fra eksisterende infrastruktur. Planen grensen til Moss og Våler næringspark i sør.

3.2 Fastsatt planprogram – utredningsbehov

Planprogram for området ble fastsatt av Våler kommune 11.12.2018. For tema nærmiljø og friluftsliv angir planprogrammet følgende:

Det er ikke spesielt tilrettelagt for frilftsaktiviteter i varslingsområdet. Det går imidlertid traktorveger innenfor planområdet som kobler seg på turstier like sør for området. I tillegg kan det tenkes at Bernstøtta genererer noe besøksaktivitet. Området er for øvrig delvis innenfor hensynssone H550 – Hensyn landskap i kommuneplanens arealdel, og inngår i nærmiljøet til bebyggelsen nord for Sånerveien.

Konsekvensutredningen vil gjøre nærmere rede for bruken av området og se på hvilke konsekvenser planforslaget har for temaet friluftsliv. For å redusere den negative virkningen av tiltaket, vil man se på hvordan stiforbindelser kan ivaretas selv om området foreslås utbygd. I planforslaget vil det også vurderes om det er mulig å tilrettelegge for økt frilftsaktivitet, eksempelvis ved å foreslå nye stiforbindelser der det er naturlig. Her vil det være hensiktsmessig å bruke veilederen "Kartlegging og verdsetting av frilftsområder" fra Miljødirektoratet.

3.3 Plan- og utredningsalternativer

Det er ett utbyggingsalternativ, som vurderes opp mot 0-alternativet.

3.3.1 0-alternativet

0-alternativet er et referansealternativ og utgjør sammenligningsgrunnlaget for alternativ 1. 0-alternativet, referansealternativet, er i dette planarbeidet definert som dagens situasjon med en forventet utvikling i tråd med gjeldende arealplaner i området - det vil si en fremtidig situasjon eller utvikling der tiltakene i planen ikke gjennomføres. For landskapsbildet tilsvarer dette en videreføring av dagens situasjon hvor Moss og Våler næringspark felt 2 ferdigstilles.

3.3.2 Alternativ 1

Alternativ 1 tilrettelegger for kraftkrevende industri i planområdet. Alternativet tilrettelegger også for etablering av tilhørende atkomster, internveier, parkeringsarealer, teknisk infrastruktur og grøntstruktur.

Alternativ 1 vil medføre:

- > Bygningsmasse på opptil flere hundre dekar
- > Behov for store mengder elektrisitet

4 Metode og kunnskapsgrunnlag

4.1.1 Generelt

Planprogrammet stiller krav om konsekvensutredning av fagtemaet friluftsliv og nærmiljø. Det er i fagutredningen valgt å ta utgangspunkt i Statens vegvesen sin håndbok V712 (2021).

Konsekvensutredningen er utført i henhold til følgende hovedtrinn:

- 1 Beskrivelse av dagens situasjon (0-alternativet) med verdivurdering.
- 2 Beskrivelse av framtidig situasjon og omfanget av endringer etter at planforslaget er gjennomført.
- 3 Beskrivelse, beregning og vurdering av hvilke virkninger / konsekvenser disse endringene innebærer for miljø og samfunn.

4.1.2 Kriterier for vurdering av verdi

Med verdi menes her en vurdering av hvor stor betydning et område har i et nasjonalt perspektiv. Kriteriene for verdisseting av friluftsliv og nærmiljø, er gjengitt i tabellen under.

Tabell 1 Skala for vurdering av verdi. Kilde: SVV sin håndbok V712, 2021.

Verdi	Uten betydning	Noe verdi	Middels	Stor verdi	Svært stor verdi
Bruksfrekvens	Mindre bruk	Brukes av få	Brukes av flere	Brukes av mange	Brukes av svært mange
Betydning	Ingen betydning	Lokal betydning	Lokal/regional betydning Statlig sikret friluftsområde	Regional/ nasjonal betydning Statlig sikret friluftsområde	Nasjonal/ internasjonal betydning Statlig sikret friluftsområde
Kvaliteter	Mindre attraktivt for opphold	Attraktivt for noen grupper	Attraktivt for flere	Svært attraktivt/ har særlig gode kvaliteter	Særdeles attraktiv/ har unike kvaliteter
Kartlagte friluftslivsområder i Naturbase ⁴⁷		← C →	← B →	← A →	

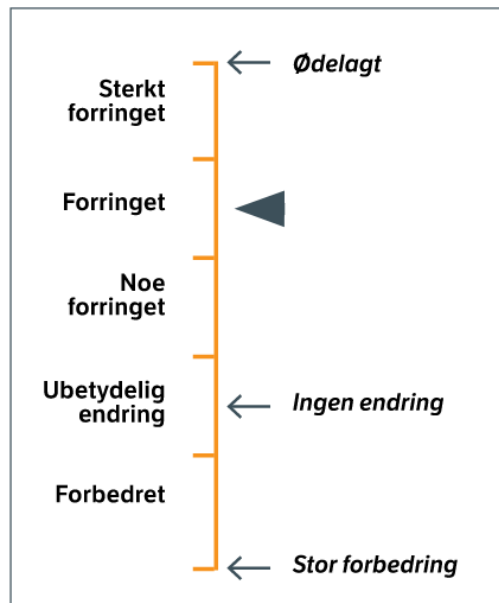
Verdivurderingen er holdt på et generelt nivå.

4.1.3 Kriterier for vurdering av påvirkning

Påvirkning er en vurdering av hvordan et område påvirkes som følge av et definert tiltak, og vurderes i forhold til referansealternativet, som i dette prosjektet er dagens situasjon. Vurderinger av påvirkning relateres til den ferdig etablerte situasjonen. Inngrep som utføres i anleggsperioden, inngår kun i vurdering av påvirkning dersom de gir varige endringer. Påvirkningsfaktorer for temaet er gjengitt i tabellen under.

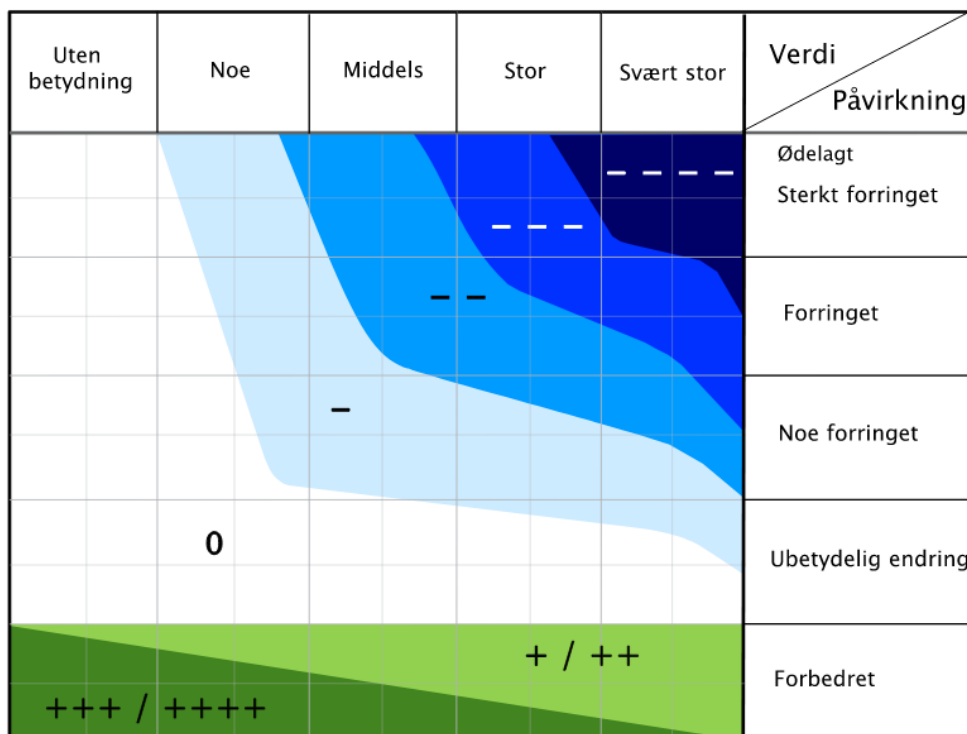
Tabell 2 Nivåene av påvirkningsgrad. Kilde SVV håndbok V712 (2021)

Tiltakets påvirkning	Opplevelseskvalitet	Areal/omfang	Tilgjengelighet /Barriere	Bruk av området/ferdselforbindelse	Lydbilde
Ødelagt/sterkt forringet	Området er ikke lengre attraktivt	Området er ødelagt/sterkt redusert	Området er ikke lenger tilgjengelig	Området/Forbindelseslinjen er ikke lengre egnet til aktiviteten	Området kan ikke lenger brukes pga. sterk støyplage
Forringet	Tiltaket medfører svært redusert attraktivitet	Området er redusert	Forbindelseslinjen til området har blitt vesentlig lengre (omveg) økt trafikkvolum medfører større barriere	Tiltaket medfører svært redusert bruk	Området får et mye dårligere lydbilde
Noe forringet	Tiltaket medfører redusert attraktivitet	Området er noe redusert	Forbindelseslinjen er lagt om - medfører noe omveg økt trafikkvolum medfører barriere	Tiltaket medfører redusert bruk	Området får noe dårligere lydbilde
Ubetydelig endring	Ingen/liten forskjell	Området er uendret	Ingen/liten forskjell	Ingen/liten forskjell	Ingen merkbar/hørbar forskjell
Forbedret	Området er mer attraktivt	Området er utvidet	Eksisterende barriere er fjernet Områder har blitt mer tilgjengelige	Området/Forbindelseslinjen er bedre egnet til aktiviteten	Området har et bedre lydbilde

Figur 4 Skala for vurdering av påvirkning

Videre defineres konsekvensen ut fra en sammenstilling av verdi og påvirkning, som vist under.

Figur 5 Konsekvensvifta for konsekvensvurdering av delområder

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
----	4 minus (- - -)	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for delområdet. Gjelder kun for delområder med stor eller svært stor verdi.
---	3 minus (- -)	Alvorlig miljøskade for delområdet.
--	2 minus (-)	Betydelig miljøskade for delområdet.
-	1 minus (-)	Noe miljøskade for delområdet.
0	Ingen/ubetydelig (0)	Ubetydelig miljøskade for delområdet.
+ / ++	1 pluss (+) 2 pluss (++)	Miljøgevinst for delområdet: Noe forbedring (+), betydelig miljøforbedring (++)
+++ / ++++	3 pluss (+++) 4 pluss (++++)	Benyttes i hovedsak der delområder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket.

Figur 6 Tabell med skala og veiledning for konsekvensvurdering av delområder

4.1.4 Forutsetninger og kunnskapsgrunnlag

Den statlige friluftslivspolitikken har følgende nasjonale mål:

- > Alle skal ha mulighet til å drive med friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og naturen ellers.
- > Områder av verdi for friluftslivet skal sikres og forvaltes slik at naturgrunnlaget blir tatt vare på.
- > Allemannsretten skal holdes i hevd.

Det er en ambisjon om at det i alle byer og tettsteder skal være maksimalt 500 meter fra bosted til sammenhengende nettverk av ferdselsårer².

² Veileder M98-2013 Kartlegging og verdsetting av friluftsområder

Ifølge Miljødirektoratets veileder M-1941 er friluftsliv definert som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelse. Fagtemaet friluftsliv omfatter alle områder som har betydning for allmennhetens mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende og trivselsskapende aktivitet i nærmiljøet, og i naturen ellers. Forståelsen av friluftsliv inkluderer også ferdsel og opphold i grøntområder inne i byer og tettsteder, som for eksempel parker og andre grøntstrukturer.

Friluftsliv er en samhandling mellom fysisk aktivitet og naturopplevelse. Naturopplevelse inkluderer også det å oppleve kulturminner i natur, og å forstå og oppleve landskapets historie.

4.1.5 Overordnede mål og føringer

Stortingsmelding om friluftsliv (St.meld, 2015-2016 "Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet") skal bidra til *"at enda flere driver med friluftsliv jevnlig, og dermed får oppleve friluftsliv som en kilde til bedre helse og høyere livskvalitet. Med naturopplevelser menes i tillegg til det naturgitte, også opplevelse av kulturminner i natur, og spor i landskapet fra tidligere og nyere tids bruk"*.

Det er lagt vekt på å prioritere friluftsliv i nærmiljøet, slik at alle kan delta. Barn og unge er prioriterte målgrupper. På bakgrunn av prioriteringene i det statlige friluftsarbeidet og premisene for et aktivt og utbredt friluftsliv, er det vedtatt nye mål for friluftspolitikken:

- > Friluftslivets posisjon skal ivaretas og videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftsområder, og stimulering til økt friluftaktivitet for alle.
- > Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge.

Meldingen understreker at friluftsliv langs kysten og i de store skogs- og fjellområdene er en viktig del av trivselen og livskvaliteten til mange mennesker og sentralt i det norske friluftslivets historie, identitet og forankring.

Gjennom rikspolitiske retningslinjer for barn og unges interesser i planlegging skal barn og unge sikres gode oppvekstvilkår og gis mulighet til å utvikle ferdigheter i friluftsliv. Konsekvenser for barn og unges interesser skal vurderes og beskrives i ethvert planarbeid.

5 Beskrivelse av tiltaket

Områderegeringsplanen legger opp til en utvikling av planområdet til industriformål med tilhørende atkomster, internveier og parkeringsarealer.

Hensikten med reguleringsplanen er å legge til rette for etablering av kraftkrevende industri som store datasenter eller batterifabrikker. Utbyggingsalternativet medfører:

- > Bygningsmasse på opptil flere hundre dekar
- > Krav om store mengder elektrisitet

Hovedadkomst til planområdet vil være fra sør, via Fv.120 og Moss og Våler næringspark. I tillegg er det nødvendig med én sekundæradkomst av sikkerhets- og beredskapsårsaker. Denne forutsettes etablert fra Sånerveien i nord.

Store deler av planområdet reguleres til industri. Det antas at industriområdet vil bli inngjerdet. Det vil altså ikke være fri ferdsel innenfor de delene av planområdet som realiseres til industri. Overordnet sett kan man si at den delen av planområdet som reguleres til industri er tapt for friluftslivet.

Området som er regulert LNF/hensynssone landskap i sørvest inneholder skiløype, og vil fortsatt være tilgjengelig.

6 Dagens situasjon

6.1 Områdebeskrivelse

Planområdet består av et større sammenhengende skogområde med åpne områder på høydetrage, et lite vann (Lødengtjernet), et mindre område med dyrka mark og et eksisterende industri-/næringsområde. Det er flere stier og tråkk innenfor området, se Figur 7. Overordnet sett, inngår deler av arealet i Mossemarka og nevnes i rapporten "Østfoldlandskap av regional betydning" som en del av et større areal, som et eksempel på bymark og tettstedsnære turområder³.

³ [Østfoldlandskap av regional betydning, Fylkesmannen i Østfold 1993](#)

Figur 7 Stiene går over høydedrag med åpen skog. Her fra en merket sti vest i planområdet, sør for Bernstøtten, med bålplass. Foto: COWI

I kommuneplanens arealdel er en mindre del av planområdet underlagt hensynssone landskap⁴ (figur 13). I vest grenser området mot Vestby og Moss kommune, hvor tilgrensende arealer har samme status, formål og hensynssone i de respektive kommuneplanenes arealdel⁵⁶.

I Vestby kommune inngår området i tillegg i hensynssone friluftsliv i kommuneplanens arealdel, mens det i Moss kommune inngår i hensynssone naturmiljø. Stiene i området inngår i et interkommunalt stinettverk.

⁴ [Kommuneplanens arealdel Våler kommune 2011 – 2020, vedtatt 30.6.2011](#) (Kommuneplanens arealdel er under rullering).

⁵ [Kommuneplanens arealdel Vestby kommune 2019 – 2030, vedtatt 18.3.2019](#)

⁶ [Kommuneplanens arealdel Moss kommune 2021 – 2032, vedtatt 23.2.2021](#)

Våler kommune har utført en egen kartlegging av friluftslivsområder etter metodikken i Miljødirektoratets veileder M98 2013 (Kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder)⁷. Store deler av planområdet, og infleusområdet, er verdsatt som viktig friluftslivsområde. Friluftslivsområdet er, ifølge kartleggingen, et stort turområde uten tilrettelegging, og går under navnet "Lødeng-Grav".

Ifølge kommunens kartlegging og vurdering, er dette et viktig friluftsområde som er godt egnet, har noe bruk og litt tilrettelegging. Området vurderes å være av høy verdi lokalt og regionalt da det inngår som del av større sammenhengende friluftslivsområder.

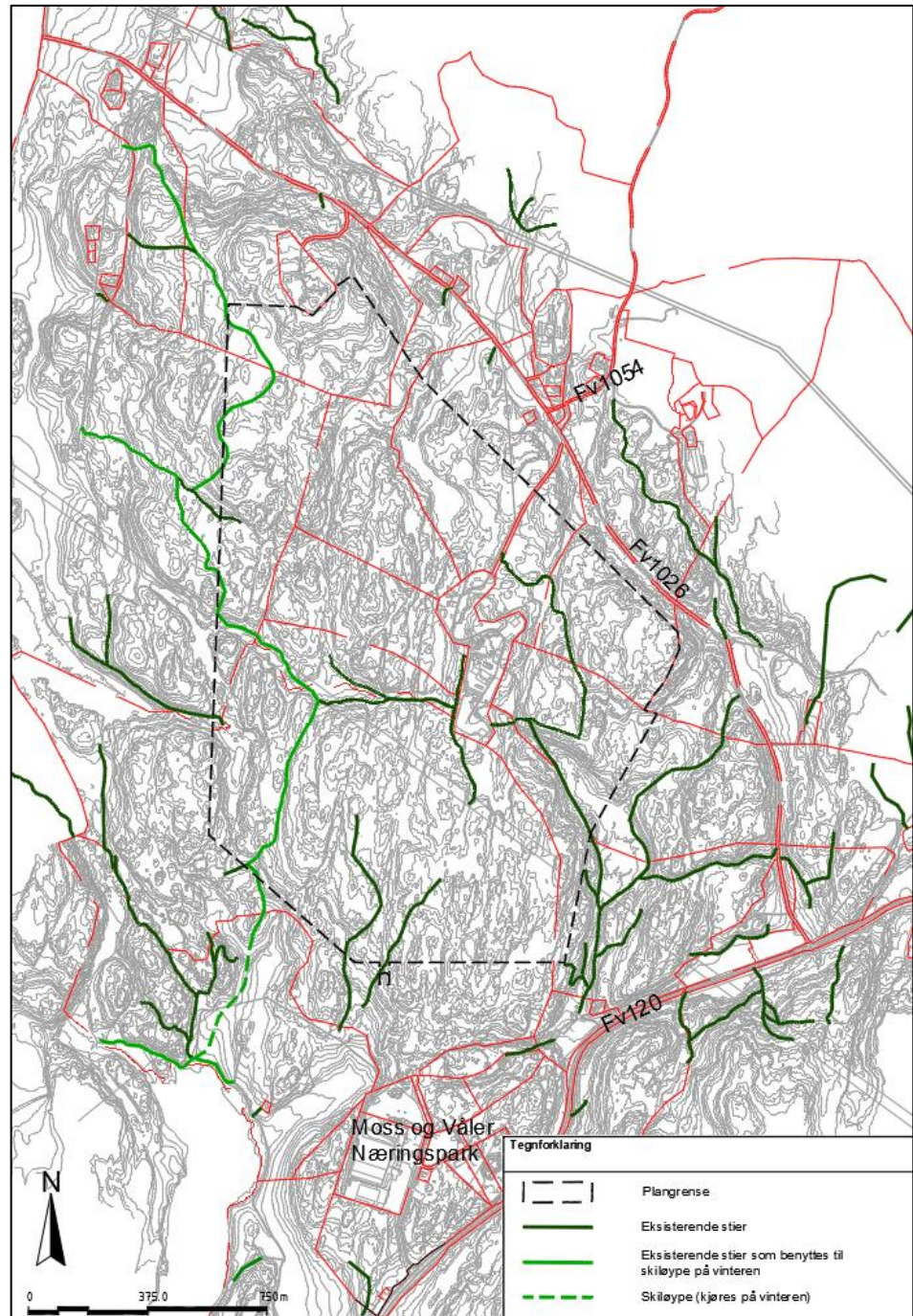
I samtaler med Våler kommune, er det blitt lagt vekt på at det er vinterstid bruken er størst. Sommerstid er det begrenset bruk av planområdet til friluftsmål. Det er andre, mer populære friluftsområder i kommunen og i nærheten. Sammenhengen mellom planområdet og øvrige friluftsområder i vest, vurderes imidlertid som en kvalitet.

Bruken vinterstid henger sammen med skiløypene gjennom planområdet, spesielt løype 1033 Vandrås – Grav – Kolsrød. Denne henger sammen med skiløypenettet i Mossemarka⁸.

Med tanke på sammenhengen med friluftslivsområder vest for planområdet, blir de nærliggende områdene i vest å regne som influensområdet i nærmiljø- og friluftslivssammenheng, samt området mellom fylkesveiene og planområdet i øst i forbindelse med nærturterreng.

⁷ [Våler kommunes kartlegging av områdebruk for friluftsliv.](#)

⁸ [Vandrås - Grav - Kolsrød | Skiforeningen](#)

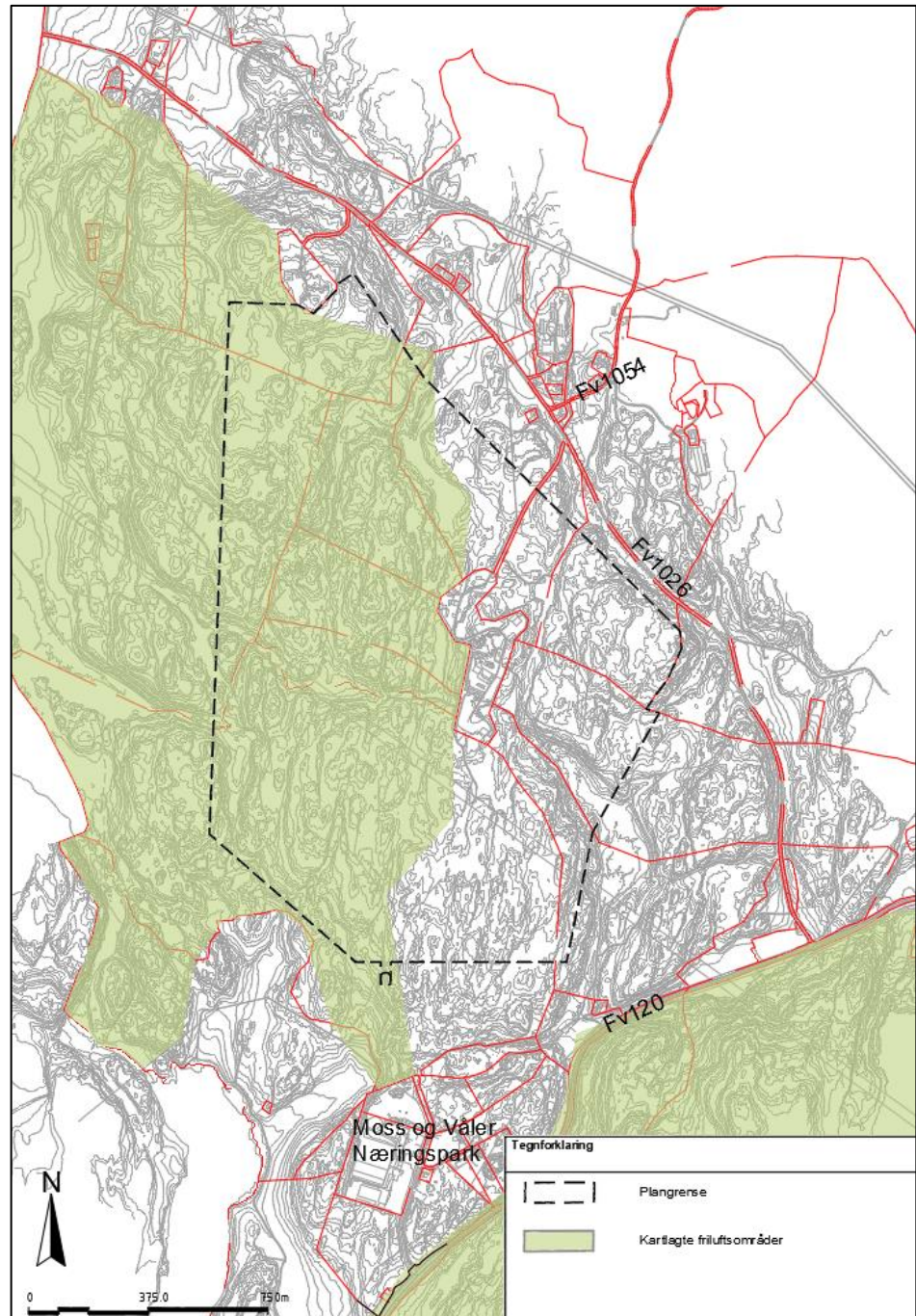

Figur 8 Registreringskart friluftsliv, som viser stier/tråkk og skiløype

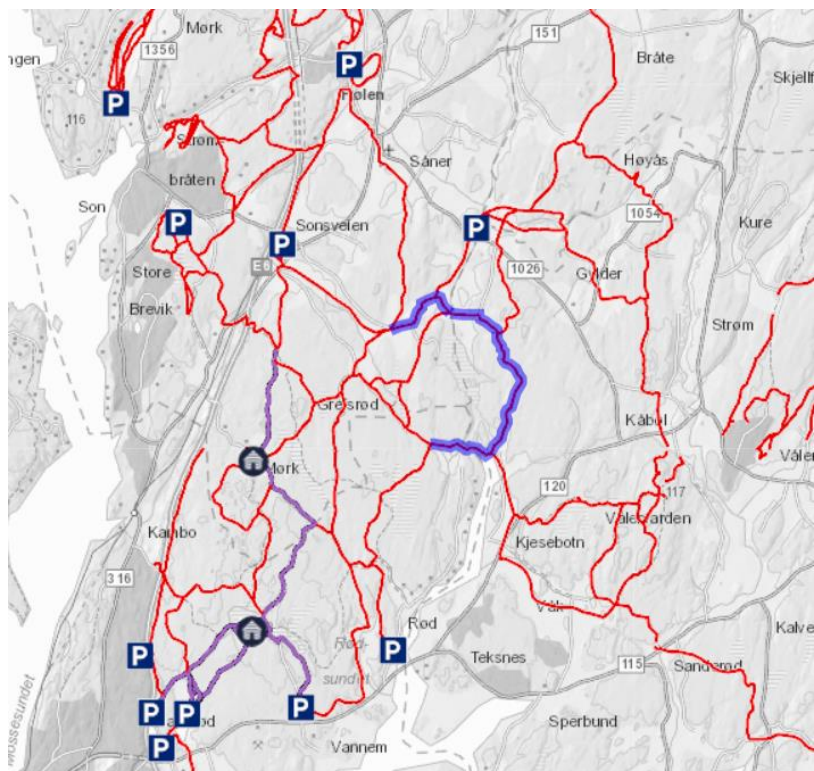
Like vest for planområdet finner man kulturminnet Bernstøtten. Dette er en minnebauta satt opp på stedet hvor motstandsmannen Erik Bern ble skutt av tyske soldater under 2. verdenskrig. Det blir gjennomført en årlig markering ved Bauten 8. mai. Atkomsten til stedet skjer fra Grav i vest. Områdets sti går forbi minnestøtten, Figur 9.

Figur 9 Stien mellom Lødeng og Grav går forbi minnestøtten. Foto: COWI

Figur 10 Friluftslivsområdet Lødeng-Grav (ID: FK00025478), kartlagt av Våler kommune i henhold til Miljødirektoratets veileder M98 (2013). Kommunen har gitt området verdien viktig friluftslivsområde. Kilde: Naturbase.

Figur 11 Skiløype Vandrås - Grav - Kolsrød markert i kart og i sammenheng med øvrige skiløyper. Løypa er en del av løypenettet i Mossemarka. Kilde: Skiforeningen

Planområdet blir under beskrevet etter registreringskategoriene i Statens vegvesen håndbok V712 (2021).

Registeringskategori	Forklaring
<i>Forbindelseslinjer/soner</i>	
Ferdselsforbindelser	Det er stier og skiløype innenfor planområdet.
Blågrønne korridorer	-
Sykkelruter	-
<i>Geografiske områder</i>	
Turområder	Stiene innenfor planområdet har begrenset bruk sommerstid. Skiløypen gjennom området gjør bruken vinterstid større, når forholdene ligger til rette for det. Området inngår i Mossemarka.
Utfartsområder	Ikke aktuelt. Det er ingen områder innenfor plan- eller influensområdet som kommer under denne

Registeringskategori	Forklaring
	definisjonen. Nærmeste parkeringsplass for bruk av marka er Borgerud, som har noen få parkeringsplasser langs vei.
Nærturterreng	Nærturterreng for beboere på gårdene Grav og Lødeng, samt beboere nord og sør for Sånerveien.
Marka/bymark	Den vestlige delen av planområdet er en del av Mossemarka.
Urbane uteområder	-
Leke- og rekreasjonsområder	-
Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	-
Jordbrukslandskap som brukes til friluftsliv	-
Andre rekreasjons- og friluftsområder	-

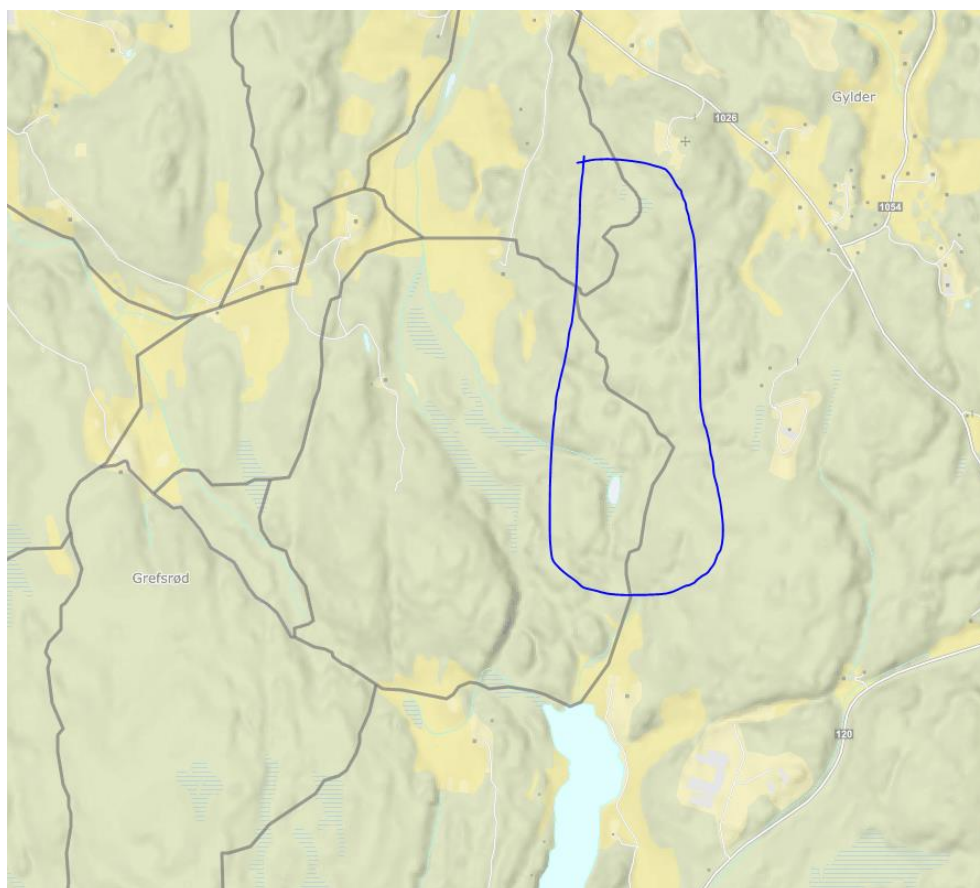
Det er registrert både turområder, nærturterreng og ferdselsforbindelser. Området vurderes samlet sett å falle inn under kategorien marka. Det er imidlertid mulig å definere to delområder: delområde 1 Lødeng-Grav, og delområde 2 Klypen-Voldenga.

7 Verdi, påvirkning og konsekvens

Vurderinger av påvirkning relateres til den ferdig etablerte situasjonen og påvirkningen måles mot situasjonen i referansealternativet (0-alternativet). Det er kun områder som blir varig påvirket som vurderes. Referansealternativet er forventet situasjon i influensområdet, dersom planen eller tiltaket ikke blir gjennomført. Referansealternativet har alltid konsekvensgrad 0 (ubetydelig konsekvens).

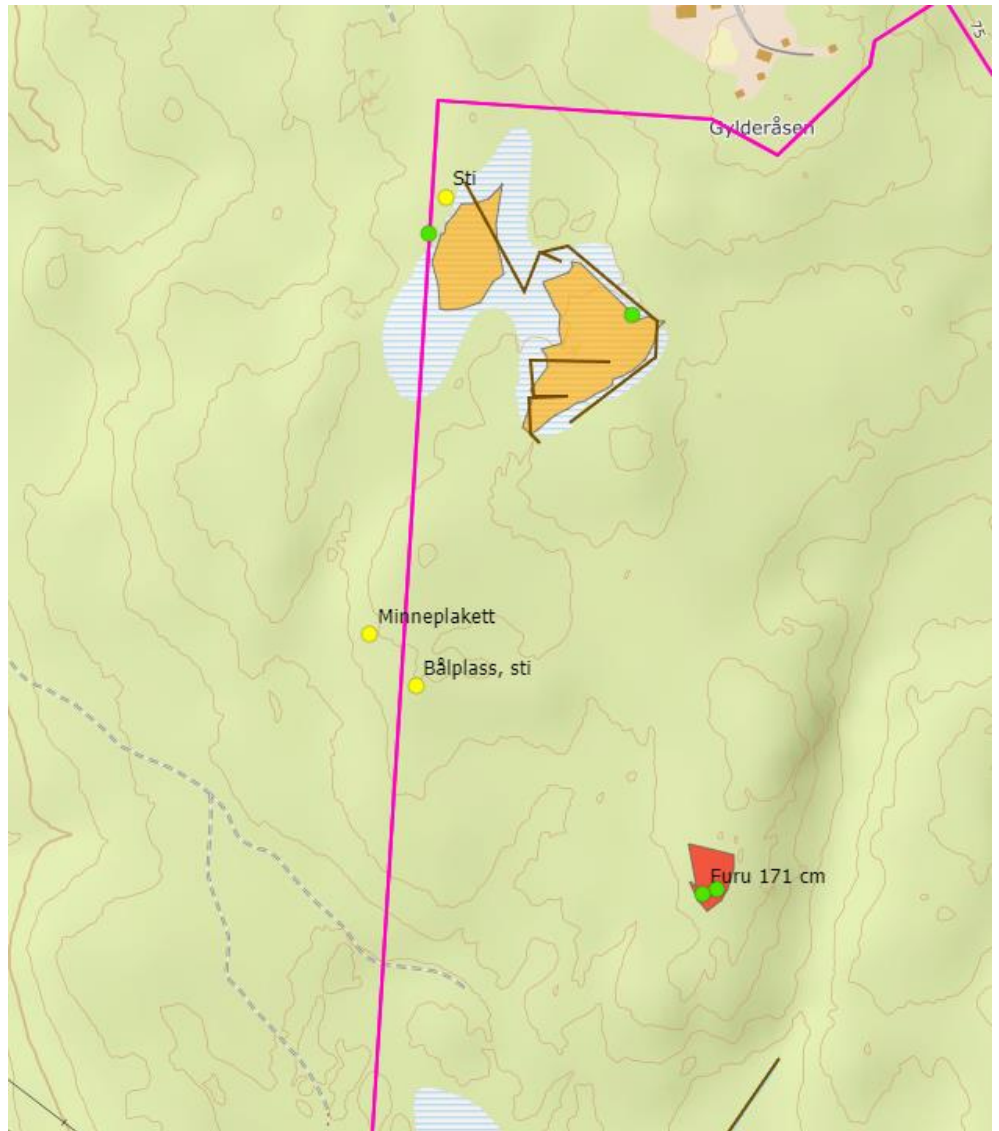
7.1.1 Delområde 1 Lødeng - Grav

I den vestre delen av planområdet er det både stier og skiløype som forbinder området med Mossemarka i vest, se Figur 12. Det er begrenset sommerbruk, og det er ikke utfartsparkeringer med kapasitet eller tettsteder som gjør dette til et naturlig start-/stoppested for turer i marka.

Figur 12: Kartutsnittet viser skiløyper i Mossemarka. En løype øst for Lødengtjernet går gjennom planområdet. Kilde: Skisportet.no

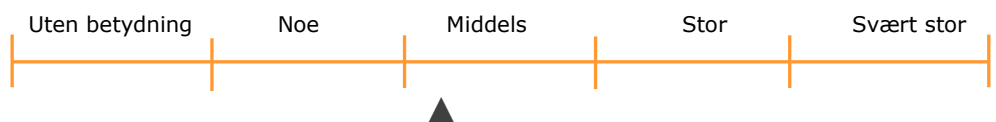
Vinterstid øker bruken på grunn av skiløypene. Denne prepareres når forholdene tillater det. Skiløypen Vandrås-Grav-Kolstad passerer blant annet Lødengtjernet og området hvor Bernstøtta ligger. Den østlige delen av planområdet inngår i et viktig friluftslivsområde (Lødeng-Grav), i henhold til Våler kommunes egen kartlegging.

Figur 13 Plasseringen av Bernstøtta (Minneplakett). Planområdet er markert med lilla strek.

Verdivurdering

Området brukes av få, har lokal regional betydning. Sammenhengen med mossemarka med mange brukere gjør at potensialet for regional bruk er til stede. Området inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Løding-Grav og har således en dokumentert verdi. På bakgrunn av den relativt begrensede bruken av områdene innenfor planavgrensningen, naturkvaliteter og skiløypen, samt at området har en dokumentert verdi, vurderes området til **middels verdi**.

Påvirkning

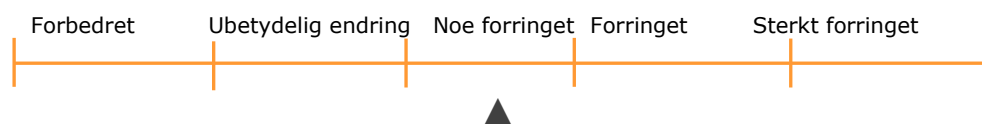
En utbygging innenfor planområdet vil medføre endringer i omgivelsene for skiløype og stier og medfører redusert attraktivitet med hensyn til

naturopplevelser. Området med stier vil bli redusert som følge av tiltaket. Stier som blir liggende innenfor inngjerdet industriareal vil ikke bli opprettholdt.

Skiløypen Vandras-Grav-Kolstad ligger innenfor område avsatt til LNFR og er ivaretatt gjennom planforslaget. Skiløype uten navn nordover utgår og må legges om hvis den skal opprettholdes.

Tilgjengeligheten til området reduseres noe som følge av en utbygging, men tilgjengeligheten til skiløypen Vandrås-Grav-Kolstad, og muligheten til bruk av den, opprettholdes som i dag. Området vil få noe dårligere lydbilde som følge av en utbygging til industri.

Samlet vurderes påvirkningen å føre til at ferdselsforbindelser blir **noe forringet**.

Konsekvens

Delområde 1 som faller inn under kategorien marka er gitt middels verdi. Påvirkningen er vurdert til noe forringet. Konsekvensen blir dermed: (-), **noe miljøskade**.

7.1.2 Delområde 2 Klypen – Voldenga

Delområdet omfatter den østre delen av planområdet. Det er stier og tråkk innenfor området, men beskjeden bruk. Det foregår jakt i jaktseasonen, for øvrig er det potensiale for nærturer for beboere i tilknytning til området.

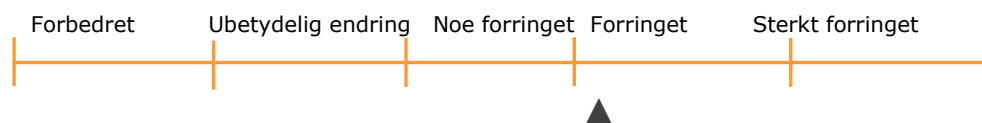
Verdivurdering

Med tanke på at det er stier i området, men bruken er svært begrenset, vurderes området til noe verdi.

Påvirkning

En utbygging innenfor planområdet vil medføre inngjerding og tap av potensielt nærturterreng. Delområde 2 vurderes derfor å bli **forringet**.

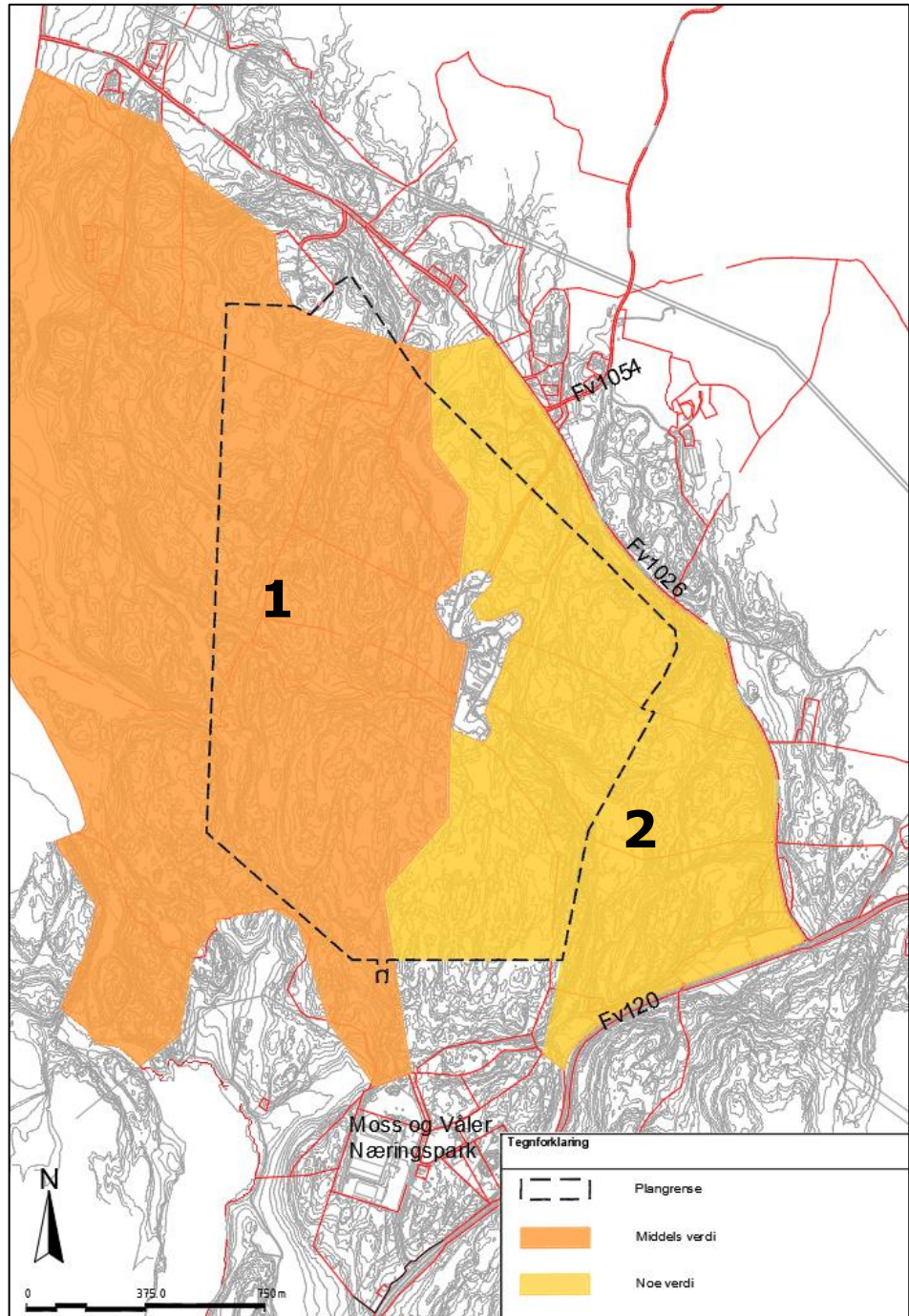

Konsekvens

Delområde 2 med nærturterreng er gitt noe verdi. Påvirkningen er vurdert til forringet. Konsekvensen blir dermed: (-), **noe miljøskade**.

8 Samlet vurdering

Under følger kart og tabeller som oppsummerer verdi, påvirkning og konsekvens for nærmiljø og friluftsliv i plan- og influensområdet.

Figur 14 Verdivurdert influensområdet. Delområde 1 har middels verdi mtp. ferdelsforbindelser, blågrønn korridor, tuområder og marka/bymarka, mens delområde 2 har noe verdi mtp. nærturterreng.

Kategori	Beskrivelse	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
Delområde 1 Marka/bymarka	Området henger sammen med Mossemarka og større friluftslivsområder. Bruken av området innenfor planavgrensningen er imidlertid begrenset. Selv om delområdet inngår i et kartlagt friluftsområde er verdien av den grunn redusert til middels.	Middels verdi	Noe forringet	Noe miljøskade (-)
Delområde 2 Nærturterreng	For gårdene Løding og Grav, samt boliger nord og sør for Sånerveien	Noe verdi	Foringet	Noe miljøskade (-)

Tabell 1: Samlet vurdering av konsekvenser for temaet nærmiljø og friluftsliv.

Kategori	Alt. 0	Alt. 1
Delområde 1 Marka/bymarka	0	(-)
Delområde 2 Nærturterreng	0	(-)
Samlet vurdering	0	Noe negativ konsekvens
Rangering	1	2

Utbyggingsalternativet - alternativ 1, vurderes samlet til å føre til **noe negativ konsekvens** for fagtema nærmiljø og friluftsliv.

Den største verdien innenfor planområdet er knyttet til skiløypen og sammenhengen med det interkommunale stinettverket/Mossemarka. Skiløypen er sikret, gjennom at den ikke ligger innenfor utbyggingsområdet. På denne måten er også sammenhengen med det interkommunale løypenettet og områdets forankring i overordnet friluftslivsområde ivarett.

Skadereduserende tiltak, som beskrevet i kapittel 8, vurderes ved gjennomføringen av tiltak innenfor utbyggingsområdet.

9 Skadereduserende tiltak

- > Stier og skiløyper som blir berørt eller fjernes i forbindelse med anleggsarbeid, bør opparbeides med nye merkede stier/ skiløyper.
- > Med utgangspunkt i eller i tilknytning til planområdet anbefales det å øke tilgjengeligheten til friluftsområdet Lødeng-Grav.
- > Tilpasning av byggetiltak for å sikre opplevelseskvaliteter bør gjennomføres, gjennom skjerming, terrengforming og tilplanting.

10 Referanser

- > [Kommuneplanens arealdel Moss kommune 2021 – 2032, vedtatt 23.2.2021](#)
- > [Kommuneplanens arealdel Vestby kommune 2019 – 2030, vedtatt 18.3.2019](#)
- > [Kommuneplanens arealdel Våler kommune 2011 – 2020, vedtatt 30.6.2011](#)
(Kommuneplanens arealdel er under rullering).
- > [Miljødirektoratets naturbase](#)
- > [Miljødirektoratets veileder M98-2013 Kartlegging og verdsetting av friluftsområder](#)
- > [Miljødirektoratets veileder M1941 Konsekvensutredninger for klima og miljø](#)
- > Samtaler med Sven O. Martinsen, Skogbrukssjef i Våler kommune, 7.1.2022
- > [Statens vegvesen Håndbok V712 Konsekvensanalyser](#)
- > [Stortingsmelding 18 2015-2016 Friluftsliv: Natur som kilde til helse og livskvalitet](#)
- > [Vandrås - Grav - Kolsrød | Skiforeningen](#)
- > [Våler kommunes kartlegging av områdebruk for friluftsliv.](#)
- > [Østfoldlandskap av regional betydning, Fylkesmannen i Østfold 1993](#)